

Literatuur:

- Bon, M. (1970). Flore héliophile Macromycètes de la zone maritime Picarde. Bull. Trim. Soc. Mycol. Fr. 86: 79-213.
- Dennis, R.W.G., Orton, P.D. & Hora, F.B. (1960). New Checklist of British Agarics and Boleti. Trans. Brit. Myc. Soc. Suppl. 1-10, 169-225.
- Hora, F.B. (1957). The genus *Panaeolus* in Britain. The Naturalist: 77-87.
- Lange, J.E. (1939). Flora Agaricina Danica IV, Copenhagen.
- Michael, E. & Hennig, B. (1967). Handbuch für Pilzfreunde IV: 312, pl. 269. Jena.
- Moser, M. (1978). Die Röhrlinge und Blätterpilze, 4e Auflage. In H. Gams Kleine Kryptogamenflora Band II b/2.
- Ola'h, G.M. (1969). Le genre *Panaeolus*: essai taxonomique et physiologique. Revue Mycol. Mém. Hors-Séries 10: 1-273.
- Singer, R. (1975). The Agaricales in modern taxonomy, 3rd Ed. Vaduz.

Voetnoot van de auteur:

Schryver stelt zich niet verantwoordelyk voor de in de tekst gehanteerde spelling.

OVER DE VERSCHIJNINGSJAREN VAN ENKELE CLAVARIOÏDE FUNGI

J. Reijnders

Nieuwe Meerdijk 382
1171 NZ Badhoevedorp

Zoals bekend, zijn sommige paddestoelen nogal wispelturig betreffende het tijdstip waarop ze uit het substraat verrijzen. Ik bedoel hiermee die soorten, welke in ons land slechts eens in de zoveel jaar gevonden worden en waarvan men aanneemt dat de mycelia ook slechts eens in de zoveel jaar fruktificeren, de z.g. schijndisjunkten.

Als we de Wetenschappelijke Mededeling van de K.N.N.V. over de clavarioïde fungi in Nederland openslaan, dan vinden we van die soorten welke slechts weinig in ons land gevonden zijn, alle bekende vondsten vermeld.

Zo lezen we onder *Clavaria subfalcata* Atk., dat van dit knotszwammetje vier vondsten uit ons land bekend zijn; resp. van 15 okt. 1952, 9 okt. 1955, 5 okt. 1975 en 8 okt. 1975. Hieruit blijkt dat deze soort twintig jaar lang niet meer in ons land werd verzameld, om dan opeens in 1975 op twee veruiteengelegen plaatsen vrijwel gelijktijdig weer ontdekt te worden. Namelijk 5 okt. nabij Deventer en op 8 okt. in het Amsterdamse bos. Dit lijkt typisch een reactie van het mycelium op bepaalde weersomstandigheden.

Een vergelijkbaar iets vinden we in dezelfde W.M. bij *Ramariopsis kunzei* (Fr.) Corner. Van dit koraalzwammetje zijn vijf nederlandse vondsten bekend, waarvan vier in de herfst van 1968. De vijfde vondst geschiedde 7 jaar later, op 17 nov. 1975 in het Amsterdamse bos. Het lijkt erop, dat 1968 een bijzonder goed jaar was voor deze soort, aangezien vier van de vijf vondsten toen plaatsvonden.

Beide hierboven genoemde zwammetjes werden in 1975 door mij in het Amsterdamse bos verzameld en naar het Rijksherbarium opgestuurd. Dit naar aanleiding van het verzoek van Dr.R.A. Maas Geesteranus, i.v.m. het samenstellen van bovengenoemde W.M. Na de verschijning van deze publikatie in de zomer van 1976, was ik zeer benieuwd hoeveel jaar ik moest wachten alvorens beide clavarioïden weer in het Amsterdamse bos zouden verschijnen.

Nu dit wachten viel nogal mee, want op 10 oktober 1976 vond ik zowel *C. subfalcata* als *R. kunzei* op dezelfde plaatsen als in 1975. Evenzo in de herfst van 1977. Bovendien had ik *C. subfalcata* ook reeds in okt. 1974 gevonden, doch de soort toen niet verzameld. Dus *C. subfalcata* heeft in het Amsterdamse bos minstens 4 jaar achtereen gefruktificeerd en *R. kunzei* minstens 3 jaar achtereen. Gezien de grote verschillen in de weersgesteldheid van de afgelopen jaren ziet het er naar uit, dat beide soorten in het Amsterdamse bos elk jaar vruchtlichamen vormen. Vergissingen zijn uitgesloten: de paddestoelen zijn goed herkenbaar en verschijnen elke herfst keurig op dezelfde plaatsen.

Het is heel goed mogelijk dat deze soorten zich elders in ons land wel als "schijndisjunkten" presenteren. Doch het Amsterdamse bos is nogal laag gelegen en de groeiplaatsen van de beide genoemde clavarioïde fungi bevinden zich dicht nabij waterpartijen (kanobanen). Hierdoor zijn de mycelia minder afhankelijk van de hoeveelheid regenwater om te kunnen fruktificeren.

Tenslotte nog enige gegevens over groeiplaatsen, aantallen en data. *C. subfalcata* groeit in één loofbosje in een zône van 25 m bij 3 m met een maksimum van ruim 100 eksemplaren. Naar meerdere groeiplaatsen heb ik nog onvoldoende gezocht. In 1975 was de soort kontinu aanwezig van begin okt. tot begin nov., in 1976 van begin okt. t/m 7 nov. en in 1977 vanaf 28 aug. t/m 30 okt.

R. kunzei groeit op diverse plaatsen in grasgazons, doch is niet altijd te onderscheiden van *Ramariopsis tenuiramosa* Corner. Beide soorten gaan a.h.w. in elkaar over (zie de W.M.). Gezamenlijk ken ik ze nu van 6 groeiplaatsen met totaal ruim 40 exemplaren. De hier besproken *Ramariopsis* betreft exemplaren van één groeiplaats met vruchtlichamen die duidelijk tot *R. kunzei* behoren. In 1976 was *R. kunzei* present van begin okt. t/m 12 december, één exemplaar werd toen 10 weken oud. In 1977 vond ik ze vanaf 25 sept. t/m 7 nov.

MYCOLOGISCHE NOTITIES

OVER AURICULARIOPSIS AMPLA

Tijdens ons najaarsweekend op Walcheren vonden we op 30 oktober 1977 vlak bij het strand in de duinen van Domburg op populierentakken een groot aantal *Stereum*-achtige paddestoeltjes. Aan de bovenzijde waren ze wit viltig, aan de onderzijde (het hymenium dus) enigszins vleeskleurig en duidelijk geaderd, waardoor ze deden denken aan kleine Judasoortjes. Geen van de deelnemers kon aan deze ongeveer 2 cm grote paddestoeltjes een naam geven. En daar het ter plaatse door de harde wind nogal fris was, werd de vondst maar vlug ingepakt. Thuis kon ik met behulp van Jahn's werk "Stereoide Pilze in Europa" snel achter de identiteit komen: *Cytidia flocculenta* (Fr.) Höhn. et Litsch. Onder deze naam kwam de vondst dan ook in het ekskursieverslag.

Een tijdje geleden echter kwam ik bij een poging iets meer aan de weet te komen over *Cyphella*'s in het uitgebreide artikel van Donk (1959) "Notes on Cyphellaceae I" de naam van het geslacht *Auriculariopsis* Maire tegen. In dit geslacht wordt één soort vermeld: *Auriculariopsis ampla* (Lév.) Maire = *Cytidia flocculenta* (Fr.) Höhn. et Litsch.

Zoals bij zovele paddestoelen ook hier de nodige verwarring. Fries gebruikte in 1828 de naam *Thelephora flocculenta* en in 1838 de naam *Corticium flocculentum*. Höhnelt en Litschauer maakten in 1907 de nieuwe combinatie *Cytidia flocculenta*. Gelukkig was er in Zweden nog materiaal aanwezig met het handschrift van Fries, wat bij mikroskopisch onderzoek *Corticium evolvens* bleek te zijn (Donk, 1959).